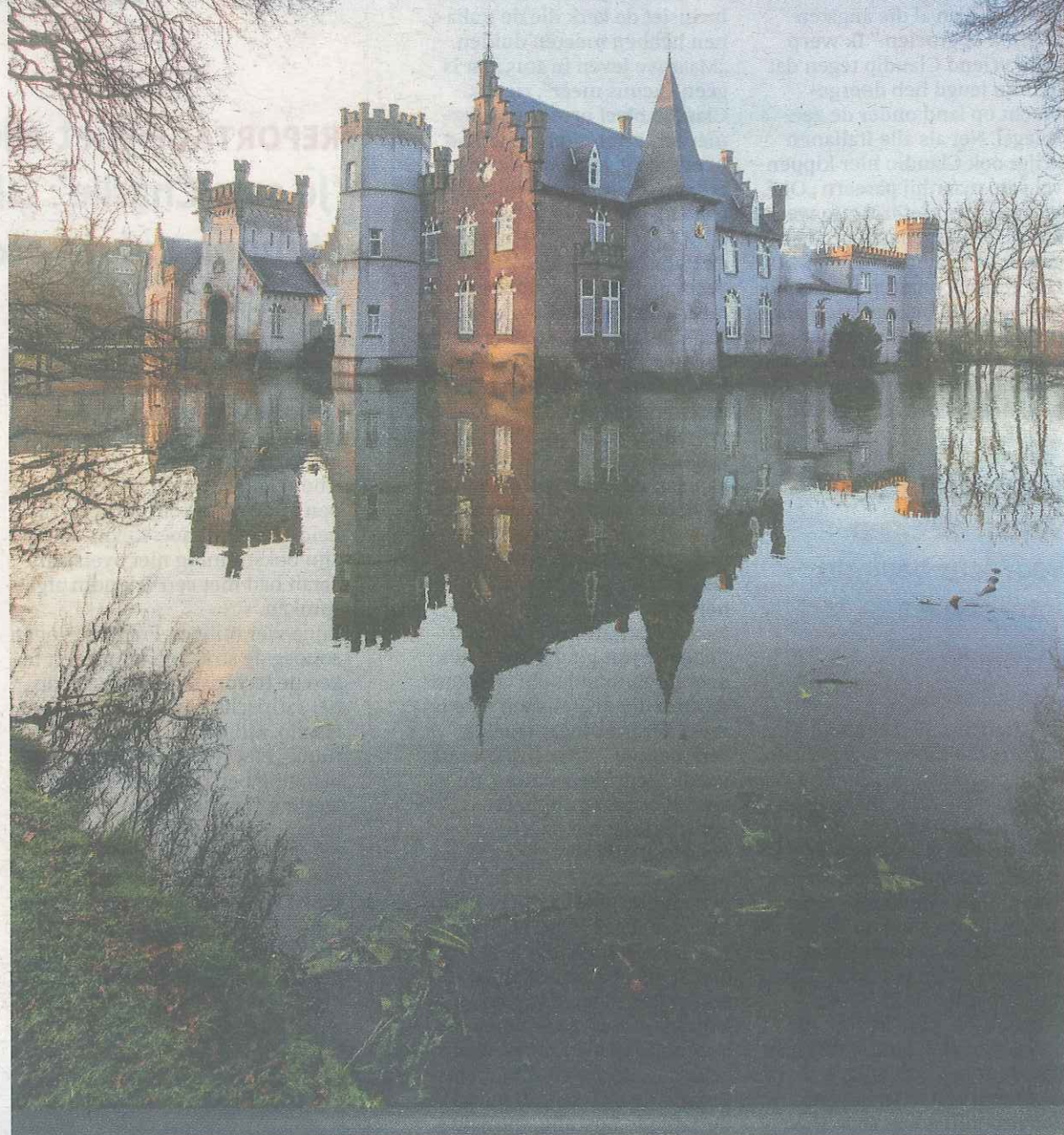

Landgoed voor doe-het-zelvers

De landerijen rond het Boxtelse snoepkasteeltje Stapelen raakten in de loop van de eeuwen versnipperd. Bijna had een ringweg een deel van het voormalige landgoed afgesneden. Drie buurtgenoten wisten onlangs door

crowdfunding dit stukje Dommeldal veilig te stellen. Ook de paters Assumptionisten die het kasteel bewonen, weten omringende eigenaren warm te maken voor samenwerking.

pagina 34 & 35

1 Het idee van de paters

Hoe acht partijen een uniek landgoed mogelijk maken.

De inbreng van de paters:

Na honderd jaar werk en onderwijs zijn er in Boxtel nog acht paters Assumptionisten over. Ze stellen hun kasteel en park nu open als plek van rust, natuur, kunst en bezinning. Met zeven eigenaren van aangrenzende grond is een uniek plan gesmeed: het Stadslandgoed Stapelen, 25 ha groot.

2 Bezorgde burens

De inbreng van bezorgde burens:

Zeven hectare prachtig beemdland in het Dommeldal bij Stapelen dreigde door verkoop verloren te gaan. Bezorgde buurtbewoners startten een crowdfunding. Hun stichting Dommelbimd beheert het gebied nu voor natuur-educatie en -beleving.

3 Een snelle geldschieter

Inbreng van Brabants Landschap:

De bezorgde burens moesten binnen veertien dagen een bod doen om de Dommelbeemd te kunnen kopen. Brabants Landschap was enthousiast over het idee en financierde 2,5 ton vóór. Daarna hadden de burens anderhalf jaar, tot 1 januari jongstleden, om dat terug te betalen. Met crowdfunding en subsidies is dat royaal gelukt.

Paters en pioniers smeden

Met een riviertje, een kasteeltje en een natuurgebiedje schrijven ze in Boxtel een eigentijds sprookje.

door Joop van der Pol

Was het nou dapper of toch overmoedig geweest? In ieder geval lagen ze een paar nachten wakker nadat ze ineens de verantwoordelijkheid hadden over zeven hectaren grond

“Iedereen, ook Dijkssma, omarmde Dommelbimd als inspiratiebron

Toine Cooijmans, Dommelbimd

aan de Dommel. Een verstild stukje moerassig grasland, met stoere oude bomen, struikgewas en een paardendijkje. Zo'n plek waar je zomaar exotische vlinders kunt tegenkomen, maar ook een koppel buizerds, fazanten, een hollende haas of misschien een orchidee. Het ligt op drie keer struikelen van hun huizen, en ineens stond het te koop, bij inschrijving. Stel je voor, bespraken buurtbewoners Toine Cooijmans en Sylvia van Gulik terloops, dat een boer het koopt, ophooft en vol zet met mais. Eeuwig zonde! In een vlaag bedachten ze dat ze het dan maar zelf moesten kopen. Ze haalden een derde buur erbij, huisarts Joost van Liebergen en samen dachten ze na hoe

ze aan geld konden komen. Via-via kwamen ze bij het Brabants Landschap. Dat bleek zo waar bereid om een bod te doen van zo'n 2,5 ton op het Boxtelse natuurpareltje. „Het gold als voorfinanciering”, vertelt Sylvia van Gulik. „Proficiat, belde Brabants Landschap later, jullie zijn koopman. Maar ook zeiden ze: jullie hebben tot 1 januari 2015 om het geld bij elkaar te krijgen, anders moet het weer in de verkoop. Daarmee stak het Landschap zijn nek uit, want garanties konden we niet geven. We hadden niet eens een verdienmodel.”

Maar het leek wel of iedereen op hun eigenwijze project had zitten wachten. Wie de Boxtelaren ook spraken, overal ontmoetten ze geestdriftige reacties. Behalve in het begin, toen ze nog dachten aan zo'n 25 financiers die elk 10.000 euro moesten lappen. „Geen doen,” vertelt Cooijmans, „en het werd ons ook

4 Huurders schikken in

De inbreng van de huurders:

In het voormalige klein-seminarie van de paters wonen huurders van woonstichting Sint-Joseph. De brede toegangsweg en parkeerplaatsen worden teruggedrongen, vergroend en meer in lijn gebracht met het omringende park.

5 Spelen met de Dommel

De inbreng van het waterschap:

De rivier de Dommel slingert zich dwars door het hele landgoed. Waterschap de Dommel heeft alle medewerking beloofd: bijvoorbeeld door wandelpaden over zijn eigendom toe te staan, maar ook door initiatieven als de aanleg van een brug of kano-steiger te ondersteunen.

6 Lessen in het groen

Inbreng van vwo-havo JRL:

Het naastgelegen Jacob Roelands-lyceum (JRL) streeft naar een campus die aansluit bij het landgoed. Een oude schuur in de Dommel-beemd wordt buitenlokaal voor natuureducatie. Vmbo'ers van het Boxtelse Baanderherencollege doen de verbouwing als project.

7 Wandelend naar theater

De inbreng van mbo SintLucas:

Tegen het landgoed ligt de mbo-school voor creatieve industrie SintLucas en theater Podium Boxtel. Autoverkeer maakt plaats voor een schooltuin die vergroeit tot 'balkon' op het kasteelpark. Vanaf het landgoed zal publiek geregeld kunnen binnenstappen voor theater, kunst of cultuur.

8 En natuurlijk de gemeente

De inbreng van de gemeente:

De Boxtelse politiek moet het plan voor het Stadslandgoed Stapelen formeel nog goedkeuren. Het is aan de gemeente om goede inbedding en toegankelijkheid vanuit de bebouwde omgeving te faciliteren.

nieuw landgoed

sterk afgeraden. Dan zit je straks voor elke beslissing met 25 eigenaren aan tafel. Daarom kozen we ervoor als Stichting Dommelbimd certificaten uit te geven van duizend euro. Dat werkte. Later kwamen mensen zelf met het idee van deelcertificaten - legden ze met z'n tien honderd euro uit." Bij instanties waar ze aanklopten om subsidie leek het wel of iedereen op ze had zitten wachten. Van Gulik: „We werden overal geprezen om ons particuliere initiatief. Van het Prins Bernhardfonds kregen we zelfs 35.000 euro waar we 20.000 hadden gevraagd. Van Streekfonds het Groene Woud ook, en tien mille van Natuurmonumenten. De provincie zegde 120.000 euro toe."

Cooijmans: „Staatssecretaris Dijkma haalde ons project in een persbericht aan als voorbeeld hoe de burger meer zelf kan doen aan de natuur. Iedereen omarmde Dommelbimd als inspiratiebron. Er werd ineens gesproken over Dommelbimdachtige initiatieven." Als toefje op de taart startte de stichting met succes een crowd-

fundingactie. Een week geleden stond de teller op 310.000 euro. „We kunnen niet alleen Brabants Landschap terugbetalen, we hebben nu ook geld om met vrijwilligers het beheer en onderhoud te doen. Want nu begint het pas. Een groot deel is rustgebied voor broedende vogels, maar de lage delen willen we maaien zodat de ouderwetse bloemenpracht kan opbloeien. En er komt een laarzenpad voor wandelaars, en excursies af en toe."

Langs een eerder herstelde 'redoute', een aarden verdedigingswal, leidt dat pad naar het 14e-eeuwse Kasteel Stapelen. Roemruchte Boxtelse heren als Van Merheim en Van Salm zwaaiden er ooit de scepter. Precies honderd jaar geleden namen de paters Assumptio-nisten er hun intrek om priester-

studenten op te leiden. Later verrees er een groot internaat, inmiddels in handen van de Boxtelse woonstichting als appartementengebouw. In het toverachtige kasteeltje wonen nog acht paters. „Een paar jaar geleden bedachten die hoe mooi het zou zijn als park en kasteel worden opengesteld voor de Boxtelaren", licht Sjaak Beirnaert toe. Hij beheert de financiën van de Assumptiestichting. „Een stuurgroep is met alle aangrenzende eigenaren gaan praten over samenwerking (zie boven, *jdp*). Het gaat om elf deelgebieden, die samen 25 hectaren Stadslandgoed Stapelen gaan vormen, pal tegen het Boxtelse centrum." Bezinning, natuur, water en kunst zijn de trefwoorden. „Het streven is tweejaarlijks een belangrijke kunsttentoonstelling te houden. In het kasteel komt een werk-leefgemeenschap, en bescheiden horeca. Maar het wordt geen evenemententerrein. Het is nog altijd een klooster. Al wist de motorclub die pas belde voor een bezoek niet wat dat was, een klooster."

“De motorclub die belde voor bezoek wist niet wat dat was, 'n klooster

Sjaak Beirnaert, stadslandgoed

